

REGULI DE PROCEDURĂ ARBITRALĂ ALE TRIBUNALULUI DE ARBITRAJ JUDICIAR

ART. 1. Noțiuni:

Arbitrajul instituționalizat este acea formă de jurisdicție alternativă nestatală, organizată și desfășurată în baza convenției arbitrale de către o instituție permanentă de arbitraj, pe baza unui Regulament propriu de organizare și funcționare și în conformitate cu regulile de procedură arbitrală ale instituției permanente de arbitraj, cu dispozițiile Codului de procedură civilă în măsura în care aceste norme nu contrazic prezentele reguli de procedură arbitrală, denumite în continuare reguli, cu dispozițiile Convenției europene de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961.

Litigiul arbitral în înțelesul prezentelor reguli este orice litigiu derivând dintr-un contract, inclusiv referitor la încheierea, interpretarea, executarea sau desființarea lui, cât și din alte raporturi juridice arbitrabile, excepție făcând litigiile ce privesc starea civilă, capacitatea persoanelor, dezbateră succesoră, relațiile de familie, precum și cele ce privesc drepturile asupra cărora părțile nu pot să dispună.

Litigiul arbitral național este litigiul care se desfășoară în România, dacă părțile au naționalitatea sau cetățenia română și dacă litigiul s-a născut dintr-un raport juridic de drept privat, care nu conține elemente de extraneitate.

Litigiul arbitral internațional este litigiul care se desfășoară în România și decurge dintr-un raport juridic de drept privat cu elemente de extraneitate.

ART. 2. Competența exclusivă a TRIBUNALULUI DE ARBITRAJ JUDICIAR

Încheierea convenției arbitrale sub forma compromisului sau clauzei compromisorii exclude pentru litigiul care face obiectul acesteia, competența instanțelor judecătorești și conferă arbitrilor competența de a statua asupra litigiului respectiv.

PARTEA I
ARBITRAJUL INSTITUȚIONALIZAT

Cap. I. Reguli de procedura în soluționarea litigiilor arbitrale interne

Secțiunea 1. Dispoziții generale

ART. 3. Alegerea arbitrajului instituționalizat

(1) Prin convenția arbitrală, partile supun soluționarea litigiilor dintre ele Tribunalului de Arbitraj Judiciar de pe lângă Camera de Arbitraj și Mediere, denumit în continuare Tribunalul de Arbitraj Judiciar.

(2) În caz de contrarietate între convenția arbitrală și regulile de procedura arbitrală ale institutiei arbitrale la care convenția arbitrală trimite, prevalează convenția arbitrală.

ART. 4. Organizarea și administrarea arbitrajului instituționalizat

(1) Organizarea și administrarea soluționării litigiilor arbitrale interne și internaționale se realizează de către Tribunalul de Arbitraj Judiciar.

(2) În soluționarea litigiilor interne se vor aplica prezentele reguli, care, atunci când sunt neîndestulătoare se vor completa cu normele Codului de procedură civilă, după caz, dacă acestea nu contravin dispozițiilor cuprinse în reguli.

(3) Regulile arbitrale de procedură emise de Tribunalul de Arbitraj Judiciar nu pot deroga de la dispozițiile imperative ale legii, cele privind ordinea publică sau bunele moravuri sau de la principiile dreptului material al arbitrajului

ART. 5. Obiectul arbitrajului

Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, în afară de acelea care privesc starea civilă, capacitatea persoanelor, dezbaterea succesorală, relațiile de familie, precum și drepturile asupra cărora părțile nu pot să dispună.

ART. 6. Principii

(1) Pe durata procedurii arbitrale trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

(2) Părțile au îndatorirea să își exercite drepturile procedurale conferite de prezentele reguli și de celelalte norme de procedură aplicabile, cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute și fără a se încălca drepturile procesuale ale altei părți. Ele au obligația să coopereze cu tribunalul arbitral pentru soluționarea litigiului în termenul stabilit și conform normelor legale.

ART. 7. Confidențialitatea procedurii arbitrale

(1) Toate datele, documentele și celelalte elemente componente ale dosarului arbitral au caracter confidențial și nicio persoană, cu excepția celor implicate în desfășurarea litigiului respectiv, nu poate avea acces la dosar fără acordul scris al părților.

(2) Tribunalul de Arbitraj Judiciar, precum și personalul care își desfășoară activitatea în cadrul acestuia, tribunalul arbitral, au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica sau a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără încuviințarea părților.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), cu acordul expres al părților, hotărârile arbitrale pot fi publicate integral. Ele pot fi însă publicate parțial ori în rezumat sau comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări ori culegeri de practică arbitrală, fără indicarea numelui sau denumirii părților ori date care ar putea prejudicia interesele lor.

(4) Președintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar, iar în lipsa acestuia vicepreședintele, poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau de documentare după rămânerea definitivă a hotărârilor arbitrale.

(5) Principiul confidențialității este garantat și de caracterul nepublic al dezbaterilor.

ART. 8. Soluționarea pe cale amiabilă

(1) În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va încerca soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților, recomandând, unde este cazul, apelarea la metode de soluționare alternativă a litigiilor, în condițiile legii.

Secțiunea 2. Convenția arbitrală

ART. 9. Formele convenției arbitrale

- (1) Convenția arbitrală se încheie în scris, fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumită compromis.
- (2) Clauza compromisorie este acea clauză prin care părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului.
- (3) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă.
- (4) Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului.
- (5) Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitrare și acceptarea pârâtului ca această cerere să fie soluționată de Tribunalul de Arbitraj Judiciar. Acceptarea pârâtului trebuie să fie expresă și consemnată în scris.

ART. 10. Încheierea convenției arbitrale de către stat și autoritățile publice

În condițiile legii sau ale convențiilor internaționale la care România este parte, statul și autoritățile publice au dreptul de a încheia convenții arbitrale pentru soluționarea litigiilor arbitrabile. Persoanele juridice de drept public, care au în obiectul lor de activitate și activități economice, au dreptul să încheie convenții arbitrale în afară de cazul în care actul lor de înființare și organizare ori legea prevăd altfel.

Secțiunea 3. Tribunalul arbitral

ART. 11. Constituirea tribunalului arbitral

- (1) Pot fi arbitri în cadrul Tribunalului de Arbitraj Judiciar numai persoanele fizice dacă au capacitate deplină de exercițiu, fac dovadă aderării ca membru la Camera Jurisdicțională de Arbitraj din România și au urmat un curs de forma inițială în domeniul arbitrajului desfășurat de Camera de

Arbitraj și Mediere, cu excepția cadrelor didactice universitare și a absolvenților de studii doctorale în domeniul juridic.

(2) Arbitrul unic sau după caz, totalitatea arbitrilor și supraarbitrilor investiți constituie, în sensul prezentelor reguli, tribunalul arbitral al Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(3) În funcție de complexitatea cauzei și de valoarea obiectului litigiului, tribunalul arbitral poate fi alcătuit dintr-un arbitru unic sau din 3 arbitri, dintre care unul este supraarbitru.

ART. 12. Competența exclusivă

Tribunalului arbitral investit are competență exclusivă în soluționarea litigiului respectiv.

ART. 13. Desemnarea arbitrului

(1) Părțile au dreptul prin convenția arbitrală să stabilească modul de constituire al tribunalului arbitral, în vederea soluționării litigiului dintre ele, indicând arbitrul unic sau arbitrii titulari și arbitrii supleanți, dintre persoanele înscrise în Lista de arbitri, având în vedere pregătirea profesională, experiența și implicarea acestora în activitatea Tribunalului de Arbitraj Judiciar. Dacă nu au indicat numele arbitrilor, se va indica cel puțin modalitatea de desemnare a acestora.

(2) Dacă partile au convenit ca litigiile dintre ele să fie soluționate de un arbitru unic, acesta va soluționa cu celeritate diferendul, iar costurile arbitrajului vor fi mai reduse.

(3) O parte nu poate desemna mai mulți arbitri decât cealaltă parte, o convenție în acest sens fiind nulă, la fel și clauza din convenția arbitrală, care prevede dreptul uneia din părți de a numi arbitru în locul celeilalte.

(4) Dacă litigiul este soluționat de trei arbitri, fiecare parte va numi câte un arbitru, iar arbitrii desemnați de părți procedează la desemnarea supraarbitrului.

(5) Dacă partile nu au stabilit numărul de arbitri, litigiul va fi soluționat de unul sau trei arbitri în funcție de complexitatea litigiului, câte unul pentru fiecare parte, iar arbitrii desemnați vor desemna supraarbitru.

(6) În cazul în care partile nu se înțeleg asupra arbitrului unic sau când o parte nu numește arbitru sau când cei doi arbitri nu se înțeleg asupra persoanei supraarbitrului, autoritatea de nominare este președintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar, dacă părțile nu au dispus altfel în cuprinsul convenției arbitrale.

(7) Supraarbitrul și/sau arbitrii desemnați ca supleanți au obligația, după semnarea Actului de misiune, să înlocuiască, în caz de absență pentru motive justificate, pe titular în judecarea litigiului.

ART. 14. Independența și imparțialitatea arbitrilor

Arbitrii sunt independenți și imparțiali față de parti la momentul când au acceptat numirea de a acționa ca arbitri și trebuie să rămână așa pe parcursul întregii proceduri arbitrale, în vederea îndeplinirii atribuțiilor cu care au fost investiți

ART. 15 Revocarea arbitrilor

(1) Revocarea arbitrilor intervine în următoarele cazuri:

a) în situația în care, după semnarea Actului de misiune, arbitrul renunță în mod nejustificat la misiunea de arbitru/supraarbitru;

b) în situația în care, fără motiv justificat, arbitrul nu participă la judecarea litigiului ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit prin dispozițiile prezentelor reguli;

c) în situația în care nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului.

d) încalcă cu rea credință și gravă neglijență alte îndatoriri ce îi revin.

(2) Constatarea intervenirii cazului de revocare poate fi făcută de orice membru al Colegiului al Tribunalului de Arbitraj Judiciar, denumit în continuare Colegiu, și se analizează în Colegiu.

(3) Înscrișul întocmit potrivit alin. (2), cu avizul Colegiului, se înregistrează la Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar și se înaintează Autorității de nominare cu referat de înlocuire a arbitrilor/supraarbitrilor.

Art. 16. Înlocuirea arbitrilor

În caz de abținere, recuzare, revocare, renunțare, deces ori alte cauze de împiedicare, înlocuirea arbitrilor/supraarbitrilor se dispune de către Președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar, în termen de 3 zile de la data luării la cunoștință a împrejurării care a condus la acest fapt.

ART. 17. Recuzarea arbitrilor, asistenților arbitrali și experților

(1) Recuzarea arbitrilor, asistenților arbitrali și experților are loc pentru cauze ce pun la îndoială independența și imparțialitatea acestora, cauzele fiind cele prevăzute în dispozițiile Codului de procedură civilă relative la recuzarea judecătorilor/grefierilor.

(2) Partile au libertatea ca prin convenția arbitrală să indice o serie de condiții ce urmează să fie îndeplinite cât privește numirea arbitrilor, nerespectarea lor dând drept părții să ceară recuzarea.

(3) Cererea de recuzare în bloc a tuturor membrilor tribunalului arbitral este inadmisibilă.

(4) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrului recuzat, acesta fiind înlocuit de un membru al Colegiului desemnat de președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(5) În situația în care tribunalul arbitral este constituit dintr-un arbitru unic cererea de recuzare se soluționează de președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar sau de un arbitru desemnat de acesta.

(6) Cererea de recuzare se formulează, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(7) O parte nu poate recuza arbitrul pe care l-a numit decât pentru cauze survenite sau despre care a luat cunoștința după numire.

(8) În încheierea de soluționare a cererii de recuzare se va dispune și data reluării procesului arbitral.

ART. 18. Abținerea arbitrilor

(1) Arbitrul sau supraarbitrul care constată că în privința sa există o cauză de recuzare ori altă cauză, care pune la îndoială independența și imparțialitatea sa, este obligat să instiinteze părțile și ceilalți arbitri, înainte de semnarea actului de misiune. Dacă părțile astfel instiintate comunică în scris că nu înțeleg să ceară recuzarea, arbitrul în cauză poate accepta misiunea sau poate să se abțină. Declarația de abținere se consemnează în încheierea de ședință, iar locul său va fi luat de arbitrul/supraarbitrul supleant.

(2) Arbitrul sau supraarbitrul care după semnarea actului de misiune constată că există o cauză de recuzare este obligat să se abțină.

(3) Dacă și acesta din urmă se regăsește în imposibilitatea de a-și îndeplini misiunea, se va desemna un alt arbitru/supraarbitru titular și un alt arbitru/supraarbitru supleant, conform prezentelor reguli.

(4) În încheierea de soluționare a cererii de abținere se va dispune și data reluării procesului arbitral.

ART. 19. Incompatibilități rezultate din calitatea de avocat

(1) Arbitrul care este și avocat, înscris pe tabloul avocaților compatibili, nu poate face parte dintr-un tribunal arbitral investit cu arbitrarea unui litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale;

(2) Arbitrul care este și avocat nu poate reprezenta sau asista vreuna dintre părțile aflate în acel litigiu în fața tribunalelor constituite sub egida Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2) nu pot fi exercitate nici direct și nici prin substituirea arbitrului de către un alt avocat din cadrul formei organizatorice de exercitare a profesiei de avocat din care el face parte.

ART. 20. Răspunderea arbitrilor

Arbitrii sunt răspunzători de daunele cauzate părților în condițiile dreptului comun în materie, pentru motivele prevăzute la art. 16 alin. (1) din prezentele reguli.

Secțiunea 4. Procedura prearbitrală

Art 21 . Sesizarea Tribunalului de Arbitraj Judiciar

(1) Cererea de arbitrare este cererea prin care reclamantul sesizează Tribunalul de Arbitraj Judiciar cu soluționarea unui litigiu și trebuie să cuprindă următoarele elemente:

a) numele și prenumele, domiciliul și, după caz, domiciliul ales al persoanei fizice ori pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea se vor menționa și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar ale reclamantului și ale pârâtului, dacă sunt cunoscute de reclamant. Dacă reclamantul locuiește/își are sediul în străinătate, va arăta și reședința aleasă în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral, precum și adresa electronică, numărul de telefon, numărul de fax ori alte asemenea;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional. Dovada calității de reprezentant se va alătura cererii, inclusiv înscrisul doveditor al calității de reprezentant legal sau, după caz, extras din Registrul public în care este menționată împuternicirea reprezentantului persoanei juridice de drept privat;

c) obiectul și valoarea cererii, precum și modalitatea prin care s-a ajuns la stabilirea acestei valori;
d) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Indicarea probelor solicitate se face cu arătarea, după caz, a înscrisurilor și a relevanței lor, a numelui și domiciliului martorilor și a faptelor ce tind a fi probate, a obiectivelor expertizei și a expertului consilier propus, a întrebărilor pentru interogatoriu, în cazul persoanelor juridice;

e) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată sau copie de pe compromis;

f) semnătura părții și ștampila în cazul persoanelor juridice. Dacă cererea este introdusă prin avocat, ea va fi semnată de acesta, aplicând ștampila.

(2) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată de parte.

(3) Dacă cererea de arbitraj sau înscrisurile sunt formulate într-o limbă străină, Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar din oficiu solicită părții să prezinte o traducere a lor în limba română, orice document netradus neputând fi câștigat cauzei.

(4) Părțile pot solicita în scris ca traducerea să fie efectuată prin grija Secretariatului Tribunalului de Arbitraj Judiciar, cu suportarea costurilor respective.

(5) Cererea de arbitraj și înscrisurile însoțitoare se depun într-un număr de exemplare suficient pentru a se reține la dosarul cauzei și pentru a se comunica părții adverse și fiecărui arbitru. Pentru arbitri, exemplarele se comunică numai în format electronic.

ART. 22. Depunerea cererii de arbitraj

(1) Cererea de arbitraj se adresează Tribunalului de Arbitraj de pe lângă Camera de Arbitraj și Mediere și se depune împreună cu actele însoțitoare la secretariatul instituției.

(2) Data introducerii cererii de arbitraj se consideră ziua înregistrării acesteia la Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar, iar, în cazul expedierii ei prin scrisoare recomandată prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere, plicul fiind atașat cererii.

(3) În cazul în care cererea nu cuprinde toate cerințele de la art. 21, secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar va instința pe reclamant să le completeze corespunzător într-un termen ce nu va depăși 10 zile calendaristice de la data primirii instințării.

(4) Secretariatul va verifica de asemenea plata taxei de organizare a arbitrajului, iar dacă aceasta nu a fost plătită conform normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale va comunica reclamantului

cuantumul și modalitatea de plată, iar dacă dovada plății taxei arbitrale de mai sus nu se face în condițiile comunicate de secretariat, cererea de arbitraj se restituie reclamantului.

ART. 23 Informații comunicate părților

(1) Fiecare parte are dreptul de a solicita și de a primi copii de pe toate documentele ce privesc litigiul și care provin de la cealaltă parte.

(2) Asistentul arbitral, căruia i-a fost repartizată în lucru cererea înregistrată, va trimite părților, împreună cu Comunicare Adresă, Regulile de procedură arbitrală, precum și orice alte documente care privesc litigiul.

(3) Reclamantului i se va aduce la cunoștință, prin actul de înștiințare:

a) obligația completării tuturor elementelor acțiunii arbitrale, dacă este cazul;

b) obligația de achitare a taxei arbitrale stabilite de Secretariatul Tribunalul Internațional de Arbitraj Judiciar conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale;

c) obligația de a depune documentele care fac dovada susținerilor din cererea de arbitraj, pentru a fi comunicate celorlalte părți, în cazul în care nu au fost depuse odată cu cererea de arbitraj.

(4) Pârâtului i se vor comunica o copie de pe acțiunea reclamantului și copii de pe actele depuse de reclamant și va fi încunoștințat despre obligația de a formula întâmpinare.

Art. 24. Întâmpinarea

(1) Întâmpinarea este actul procedural prin care pârâtul își exprimă poziția față de pretențiile invocate de reclamant prin cererea de arbitraj arătând totodată și apărările sale și trebuie să conțină:

a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința pârâtului ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, codul numeric personal ori numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar, datele privind reprezentantul împuternicit al persoanei juridice de drept privat, conform mențiunilor din Registrul public în care aceasta este înmatriculată, adresa aleasă de reclamant, după caz, pentru comunicările privind procesul;

b) excepțiile de procedură pe care pârâtul le ridică la cererea reclamantului;

c) răspunsul la toate capetele de fapt și de drept ale cererii;

d) dovezile cu care se apără împotriva fiecărui capăt de cerere;

e) semnătura.

(2) La întâmpinare se vor alătura atâtea copii de pe întâmpinare câți reclamanți sunt, precum și același număr de copii certificate de pe înscrisurile pe care se sprijină, la care se adaugă un rând de copii pentru tribunalul arbitral.

(3) Dacă mai mulți reclamanți au un singur reprezentant sau un reclamant stă în judecată în mai multe calități juridice, se va depune câte o singură copie la dosar pentru aceste părți.

(4) Când sunt mai mulți pârâți, aceștia pot răspunde toți împreună sau numai o parte din ei, printr-o singură întâmpinare.

(5) Nedepunerea întâmpinării nu lipsește paratul de dreptul de a se apăra în litigiul arbitral, de a combate pretențiile formulate în acțiune și a discuta actele de la dosar și nu echivalează cu recunoașterea pretențiilor reclamantului.

(6) În situația în care nedepunerea întâmpinării conduce la amânarea litigului, pârâtul va putea fi obligat, la cererea reclamantului, la plata cheltuielilor cauzate prin amânare.

Art. 25. Cererea reconvențională

(1) Pârâtul are dreptul de a formula cerere reconvențională, invocând pretenții împotriva reclamantului din cererea de arbitraj, dacă ele derivă din același raport juridic.

(2) Cererea reconvențională trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea de arbitraj și se soluționează o dată cu aceasta. Când însă numai cererea de arbitraj este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat. Tribunalul arbitral dispune în acest caz prin încheiere.

(3) Depunerea unei cereri reconvenționale se face cu achitarea taxei stabilite conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale. Plata urmează a fi făcută în termen de 10 zile de la data primirii adresei privind taxa arbitrală, sub sancțiunea decăderii.

ART. 26 Costurile arbitrale

(1) Costurile arbitrale includ taxa arbitrală și cheltuielile legate de desfășurarea procesului (administrare de probe, cheltuieli traduceri, cheltuieli de deplasare, onorarii avocați, etc)

(2) Taxele arbitrale sunt prevăzute în Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale, care fac parte integrantă din prezentele Reguli.

ART. 27. Fixarea primului termen de judecată

- (1) În termen de 3 zile de la data constituirii tribunalului arbitral, președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar fixează termen de arbitrare pentru citarea părților.
- (2) Termenul nu poate fi mai mic de 15 de zile de la data primirii citațiilor către părți.
- (3) Cu cel puțin în 5 zile înaintea primului termen de judecată, asistentul arbitral va verifica pregătirea dosarului în vederea soluționării litigiului.
- (4) Prin derogare de la prevederile alineatului (2), primul termen de judecată poate fi stabilit de îndată, dacă sunt îndeplinite cumulativ, următoarele condiții: cererea de arbitrare este completă, este însoțită de înscrisurile doveditoare și a fost comunicată părților, arbitrul a fost numit de către ambele părți, taxa arbitrală a fost achitată, părțile au depus întâmpinare și nu înțelege să depună cerere reconvențională, ambele părți au luat cunoștința de Regulile de procedură arbitrală ale Tribunalului de Arbitraj Judiciar de pe lângă Camera de Arbitraj și Mediere.

ART. 28. Comunicarea actelor de procedură

- (1) Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar, prin asistentul arbitral căruia i-a fost repartizat litigiul, asigură comunicarea actelor de procedură, prin orice mijloace care fac posibilă transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia: scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau recipisă poștală de predare, executor judecătoresc, poștă rapidă, poștă electronică, telegramă, telex, telefax, curier.
- (2) Înscrisurile comunicate părților se consideră înmânate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, dacă există dovada avizării sale la adresa indicată.
- (3) Înscrisurile pot fi comunicate și direct părții ori reprezentantului ei legal sub semnătura certificată de asistentul arbitral sau de un agent al Secretariatului Tribunalului de Arbitraj Judiciar, cu precizarea datei înmânării.
- (4) Dovezile de comunicare se depun la dosarul litigiului.
- (5) Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitraj/întâmpinare/cererea reconvențională ori în contractul sau în corespondența dintre părți.
- (6) Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, Secretariatului Tribunalului de Arbitraj Judiciar sau tribunalului arbitral în ședință.
- (7) Când reclamantul pune în vedere tribunalului arbitral că nu a reușit să afle domiciliul/sediul

pârâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, deși probează că a făcut tot ce i/a stat în putință în acest sens, tribunalul arbitral va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate, aplicându-se dispozițiile din Codul de procedură civilă.

(8) Reclamantului sau pârâtului care are domiciliul/sediul în străinătate și care a fost citat pentru primul termen în condițiile prevăzute de prezentele reguli, dar nu și-a respectat obligația de a-și alege un domiciliu în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral, i se vor trimite comunicările ulterioare prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la poștă a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază ținând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii.

(9) Părțile cu domiciliul/sediul în străinătate vor primi actele de procedură în formulare bilingve, în limba română și într-o limbă de circulație internațională.

ART 29. Constituirea tribunalului arbitral

(1) Actul de misiune este documentul, în care se consemnează:

- a) acceptul arbitrului/supraarbitrului și al supleantului de a face parte din tribunalul arbitral;
- b) refuzul arbitrului/supraarbitrului și al supleantului de a face parte din tribunalul arbitral;
- c) angajamentul de prioritate față de orice altă activitate a membrilor tribunalului arbitral;
- d) declarația sub semnătură privată că nu se află în niciuna din cauzele de incompatibilitate;
- e) semnătura arbitrului/supraarbitrului și a asistentului arbitral;
- f) data acceptării misiunii/refuzului;
- g) părțile și reprezentanții legali ai acestora;
- h) obiectul litigiului;
- i) numele asistentului arbitral căruia i s-a repartizat litigiul în responsabilitate.

(2) Acceptarea misiunii se face de către tribunalul arbitral prin semnarea Actului de misiune, în termen de 5 zile de la desemnare.

(3) Neseemnarea Actului de misiune în termenul prevăzut în alin. (1) de către arbitri/supraarbitru/supleanți este considerată refuz și se va proceda la înlocuirea conform dispozițiilor art. 33 alin. (2).

Art 30. Luarea măsurilor asigurătorii

- (1) Oricare dintre părțile aflate în procedura prearbitrală poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri provizorii cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.
- (2) În cursul arbitrajului, măsurile asigurătorii și măsurile provizorii, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt, pot fi încuviințate de tribunalul arbitral, prin încheiere, în condițiile legii.
- (3) În caz de împotrivire, executarea măsurilor luate de tribunalul arbitral se dispune de către tribunalul statal în circumscripția căruia are loc arbitrajul.

Art 31. Termenul arbitrajului

- (1) Termenele prevăzute în prezentele reguli sunt termene de decădere atunci când în text se prevede expres aceasta.
- (2) Termenelor se calculează conform sistemului de zile libere.
- (3) Dacă partile nu au convenit altfel Tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 6 luni de la data constituirii sale.
- (4) Termenul se suspendă:
 - a) pe durata judecării cererii de recuzare;
 - b) pe durata soluționării unei cereri incidente adresate tribunalului statal în circumscripția căruia are loc arbitrajul;
 - c) pe durata completării tribunalului arbitral;
 - d) pe perioada de efectuare a expertizei dispuse de către tribunalul arbitral în respectiva cauza
- (5) În situația în care litigiul este soluționat de un arbitru unic, iar după câteva luni de la acceptarea însărcinării, dar înainte de împlinirea termenului arbitrajului este recuzat ori s-a abținut, ca urmare a faptului că a intervenit o cauză de recuzare, de la data constituirii noului tribunal arbitral va începe să curgă un nou termen pentru soluționarea litigiului.
- (6) Termenul arbitrajului poate fi prelungit oricând în cursul litigiului, dacă părțile au consimțit aceasta, fie în scris, fie prin declarație orală dată în fața tribunalului arbitral și consemnată în încheierea de ședință.
- (7) Pentru motive temeinice, tribunalul arbitral poate dispune, prin încheiere motivată, prelungirea termenului de arbitraj cu cel mult 3 luni.

(8) Termenul se prelungește de drept cu 3 luni în cazul încetării activității persoanei juridice sau al decesului uneia dintre părți.

(9) Dacă părțile nu au consimțit expres la prelungirea termenului arbitrajului și nu a intervenit niciunul din cazurile prevăzute la alin. (4)-(5), întârzierea soluționării litigiului atrage răspunderea membrilor tribunalului arbitral, urmând a se aplică sancțiunile corezpunzătoare, conform prezentelor reguli.

ART. 32 Caducitatea arbitrajului

(1) Constituie cauză de caducitate a arbitrajului situația în care Hotărârea arbitrală nu se pronunță în termen de 6 luni de la data constituirii sale.

(2) La primul termen de judecată în care părțile sunt legal citate sunt obligate să declare că înțeleg și să invoce caducitatea.

(3) Dacă cel puțin una din părți a notificat în scris tribunalul arbitral până la primul termen că înțelege să invoce caducitatea și reiterează această excepție la primul termen, la expirarea termenului arbitrajului se va da hotărâre prin care se va constata ineficacitatea arbitrajului, cu excepția situației în care părțile renunță la caducitate.

(2) Probele administrate în cadrul procedurii arbitrale caduce pot fi valorificate în cadrul unei viitoare procedur arbitrale.

ART. 33. Locul arbitrajului

În lipsa unei determinări realizate de parti, locul arbitrajului este la sediul Tribunalului de Arbitraj Judiciar menționat prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea Tribunalului de Arbitraj Judiciar de pe lângă Camera de Arbitraj și Mediere.

Art 34. Limba arbitrajului

(1) Dezbaterile litigiului în fața tribunalului arbitral se fac în limba stabilită prin convenția arbitrală, iar dacă nu s-a prevăzut nimic în această privință, ori nu a intervenit o înțelegere ulterioară, în limba contractului din care s-a născut litigiul ori dacă părțile nu se înțeleg, într-o limbă de circulație internațională stabilită de tribunalul arbitral

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuielile ei, tribunalul îi asigură serviciile unui traducător.

(3) Părțile pot participa la dezbateri cu traducătorul lor.

SECȚIUNEA 5. Procedura arbitrala

ART. 35. Primul termen de judecată

(1) Termenul acordat legal în condițiile prezentelor reguli se consideră primul termen de judecată, dacă părțile legal citate pot pune concluzii.

(2) Înainte cu 5 zile de data primului termen pârâtul are obligația de a depune întâmpinarea, sub sancțiunea decăderii privind propunerea de probe.

(3) Cererea reconvențională se depune, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu până la primul termen.

(4) La primul termen, părțile, prezente personal sau prin reprezentanți, au obligația să răspundă tribunalului arbitral:

a) dacă au nelămuriri în legătură cu Regulile de procedură arbitrală ale Tribunalului de Arbitraj Judiciar de pe lângă Camera de Arbitraj și Mediere;

b) dacă au obiecții în legătură cu competența și constituirea tribunalului arbitral;

c) dacă doresc să se împace;

d) dacă au de invocat excepții relative;

e) dacă înțeleg să se judece în echitate;

f) dacă mai au de depus cereri, memorii sau alte înscrisuri.

(5) Răspunsurile se vor consemna în încheierea de ședință.

ART. 36. Verificarea competenței tribunalului arbitral

Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și decide în această privință prin încheiere, care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale.

ART. 37. Ședința de arbitrare

(1) Ședința este deschisă de arbitrul unic sau de supraarbitru, care dă cuvântul asistentului arbitral pentru a face referatul litigiului, prin care:

- prezintă membrii tribunalului arbitral;

- anunță litigiul aflat pe rolul tribunalului arbitral;

- face apelul nominal al părților;

- constată îndeplinirea sau neîndeplinirea procedurii de citare;
- prezintă stadiul de arbitrare al litigiului în raport cu încheierea precedentă, după caz;
- anunță că dezbaterile ședinței se înregistrează, din oficiu.

(2) În cazul unui tribunal arbitral constituit din mai mulți arbitrii, pe parcursul desfășurării ședinței, arbitrii, părțile și restul participanților la dezbateri pot lua cuvântul și pot adresa întrebări numai prin intermediul supraarbitrului.

(3) În vederea respectării disciplinei ședinței, supraarbitrul poate dispune suspendarea dezbaterilor, anunțând momentul reluării acestora, aceste fapte fiind consemnate prin încheiere, arătându-se motivele care au stat la baza suspendării ședinței.

ART. 38 . Celeritatea arbitrajului

Când procedura de citare este legal îndeplinită, arbitrajul, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștință părților.

ART. 39. Termenul în cunoștință

Partea care a fost prezentă sau reprezentată legal la un termen nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupus că are termen în cunoștință, în afară de cazul în care se dispune altfel în prezentele reguli sau de către tribunalul arbitral.

ART. 40. Preschimbarea termenului

Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbat de către tribunalul arbitral decât pentru motive temeinice. În cazul în care, ca urmare a unor incidente procedurale, tribunalul arbitral nu se poate întruni pentru primul termen de judecată, președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar va preschimba acest termen, fără citarea părților, pentru o dată ulterioară. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat cu respectarea prevederilor art. 27 alin. (2).

ART. 41. Lipsa părților

(1) Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbaterile litigiului, în afara situației în care partea lipsă nu va solicita, prin cererea primită de tribunalul arbitral, cel mai târziu în preziua dezbaterii,

amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoscându-se în același timp și cealaltă parte. Amânarea se poate acorda o singură dată.

(2) Amânarea se poate dispune la începutul ședinței arbitrale și de către un singur membru al tribunalului arbitral.

(3) Oricare dintre părți poate solicita, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar.

(4) Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice.

(5) Tribunalul arbitral poate să amâne soluționarea litigiului, cu citarea părților, dacă apreciază că este necesară prezența lor la dezbateri ori administrarea unor probe.

ART. 42. Prezența părților la dezbateri

(1) Părțile pot participa la dezbaterile litigiului personal sau prin reprezentanți legali și pot fi asistate de avocați, consilieri, interpreți sau alte persoane.

(2) Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, la ședințele de dezbateri a litigiului pot participa și alte persoane.

ART. 43. Încheierea de ședință

(1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 54 alin. (1) lit. a) și b), și următoarele mențiuni:

- a) modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare;
- b) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;
- c) cererile și susținerile părților;
- d) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;
- e) dispozitivul;
- f) semnăturile arbitrilor și semnătura asistentului arbitral.

(4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului.

(5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere.

(6) Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință, prin grija asistentului arbitral. Cererea se face în ședință sau separat, caz în care aceasta se depune la Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(7) Pot fi atacate separat, cu acțiune în anulare, pentru motivele prevăzute de Codul de procedură civilă, încheierile tribunalului arbitral prin care a fost suspendat cursul arbitrajului potrivit art. 412 și 413 din Codul de procedură civilă sau au fost luate măsuri asigurătorii ori provizorii sau a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale privind constituționalitatea unei dispoziții legale.

(8) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii sau, după caz, cât timp durează suspendarea

ART. 44. Sarcina probei

(1) Fiecare dintre părți are sarcina să probeze faptele pe care își întemeiază susținerile în cadrul litigiului.

(2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și la situația de fapt și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege pe care o considera utilă și pertinentă cauzei.

(3) Aprecierea probelor se face potrivit convingerii arbitrilor, motivată în fapt și în drept.

ART. 45. Invocarea excepțiilor

(1) Excepțiile privind existența sau validitatea convenției arbitrale sau constituirea tribunalului arbitral trebuie invocate expres, cel mai târziu la primul termen, sub sancțiunea decăderii.

(2) Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând pe parcursul litigiului arbitral.

(3) Excepția de necompetență a tribunalului arbitral nu mai poate fi invocată după ce pârâtul a formulat întâmpinarea fără să invoce acest aspect.

(4) Excepția de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele poate fi invocată de către oricare dintre părți sau din oficiu de către tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

(5) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de tribunalul arbitral, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți.

(6) Dacă excepția a fost invocată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

(7) Dacă excepția este inadmisibilă, tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

(8) Încheierea de sesizare, împreună cu anexele, se transmit Curții Constituționale cu o adresă de înaintare sub semnătura președintelui Tribunalului Internațional de Arbitraj Judiciar.

ART. 46. Depunere de cereri și înscrișuri

(1) Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrișuri depuse, cel mai târziu, până la primul termen vor fi comunicate părților, prin grija asistentului arbitral.

(2) Probele care nu au fost cerute în condițiile prevăzute la alin. (1) nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului, în afară de cazurile în care:

- a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;
- b) administrarea probei nu pricinuiște amânarea soluționării litigiului.

ART. 47. Acoperirea neregularităților de procedură

(1) Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă partea nu a invocat-o la primul termen ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.

(2) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul său fapt.

ART. 48. Soluționarea litigiului

(1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și al actelor adiționale la contract, al probelor administrate și al normelor de drept aplicabile fondului litigiului, respectiv reglementarilor romane cat si internaționale devenite nationale prin efectul ratificarii, ținându-se seama, când este cazul, și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate. În acest caz, hotărârea se dă pe baza convingerii intime a tribunalului arbitral.

ART. 49. Sentința arbitrală

(1) Sentință arbitrală, denumită și hotărâre arbitrală, este actul prin care se finalizează procedura arbitrală.

(2) Dacă pârâțul achiesează, chiar și parțial, la pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va da o sentință parțială în măsura recunoașterii.

(3) Dacă reclamantul renunță la acțiunea introdusă sau la însuși dreptul pretins înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere a președintelui sau a vicepreședintelui Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(4) Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins după constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o hotărâre.

ART. 50. Închiderea dezbaterilor și luarea hotărârii

(1) Atunci când tribunalul arbitral apreciază că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, dispune închiderea dezbaterilor, trecând la deliberare și la pronunțarea hotărârii, în ședință secretă.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 21 de zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului stabilit pentru soluționarea litigiului.

(3) Tribunalul arbitral hotărăște cu unanimitate sau cu majoritate de voturi.

(4) După deliberare se va întocmi o minută, care va cuprinde esența conținutului dispozitivului hotărârii.

(5) Minuta se scrie de către arbitrul unic sau de către supraarbitru, urmând ca conținutul acesteia să se regăsească în dispozitivul sentinței.

(6) Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină. Regula se aplică și în cazul unei opinii concurente. Opinia separată sau opinia concurrentă se include în cuprinsul sentinței arbitrale.

(7) Conținutul minutei se consemnează în ziua pronunțării de către asistentul arbitral în Condica de ședințe arbitrale.

ART. 51. Repunerea cauzei pe rol

Dacă în cadrul deliberării și înainte de pronunțarea hotărârii tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, va pronunța o încheiere prin care litigiul va fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului stabilit pentru respectivul litigiu.

ART.52. Redactarea sentinței arbitrale

(1) Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă, sub sancțiunea nulității:

a) componența nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților legali ai părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, rațiunea care a fundamentat soluția;

f) dispozitivul;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 52, alin. (3), precum și semnătura asistentului arbitral.

(2) Dacă unul din arbitri a avut alta parere va redacta și va semna opinia separată, cu aratarea considerentelor pe care se sprijină.

(3) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura președintelui sau a vicepreședintelui Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(4) În cazul în care asistentul arbitral este în imposibilitate să semneze, hotărârea va fi semnată de asistentul arbitral șef sau de înlocuitorul acestuia, făcându-se mențiune despre cauza care l-a împiedicat pe asistentul arbitral să semneze hotărârea.

ART. 53. Îndreptarea erorilor materiale

(1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din sentințele arbitrale ori din încheieri pot fi îndreptate din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți.

(2) Cererea părții interesate se formulează în termen de 10 zile de la data primirii sentinței, iar în cazul încheierilor, cel mai târziu la termenul următor. Îndreptarea din oficiu se poate face până la comunicarea sentinței.

(3) Citarea părților se va realiza numai dacă numai dacă tribunalul arbitral consideră necesare anumite lămuriri din partea acestora.

(4) Tribunalul arbitral se pronunță asupra cererii prin încheiere. Încheierea se va atașa la sentință, atât în dosarul litigiului, cât și în dosarul de hotărâri al Tribunalului Internațional de Arbitraj Judiciar, iar dacă s-a făcut din oficiu, se va comunica și părților.

ART. 54. Lămurirea dispozitivului

(1) Dacă sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului sentinței arbitrale ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere tribunalului arbitral care a pronunțat sentința să lămurească dispozitivul sau să înlătore dispozițiile potrivnice, în termen de 10 zile de la data comunicării sentinței.

(2) Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin încheiere, cu citarea părților.

(3) Încheierea se va atașa la sentință, în dosarul litigiului.

ART. 55. Completarea hotărârilor

(1) Dacă prin sentința dată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea sentinței în termen de 10 zile de la data primirii ei.

(2) Cererea se soluționează prin sentință separată în termen de 15 zile de la data înregistrării solicitării, cu citarea părților.

(3) Încheierea se va atașa la sentință în dosarul litigiului.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

ART. 56. Căi de atac

(1) Încheierile pronunțate în temeiul art. 55, 56, ca și sentința arbitrală pronunțată potrivit art. 57 alin.

(2) și care face parte integrantă din hotărârea arbitrală, pot fi desființate numai prin acțiune în anulare, promovată împotriva hotărârii arbitrale în cauză.

(2) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

ART. 57. Comunicarea sentinței arbitrale

(1) Sentința arbitrală va fi redactată și comunicată în cel mult o lună de la data pronunțării ei. În cazul unor motive temeinice, președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar poate prelungi acest termen cu cel mult 30 de zile.

(2) Solicitarea se depune cu 5 zile înainte de împlinirea termenului la Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar, răspunsul la aceasta fiind consmănat într-o rezoluție pronunțată în 24 de ore de la înregistrare.

(3) Tribunalul arbitral va redacta sentința arbitrală într-un număr suficient de exemplare pentru ca unul să rămână la dosarul cauzei, unul la dosarul de sentințe arbitrale, iar câte unul să fie comunicat fiecărei părți.

(4) În cazul respingerii cererii și neîncadrării în dispozițiile alin. (1), se aplică dispozițiile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Tribunalului de Arbitraj Judiciar de pe lângă Camera de Arbitraj și Mediere privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor izvorâte din calitatea de arbitru.

(5) Din momentul comunicării hotărârii arbitrale curge termenul de exercitare a acțiunii în anulare.

ART. 58 . Caracterul sentinței arbitrale

(1) Hotărârea arbitrală este definitivă și obligatorie din momentul pronunțării, în sensul că problemele soluționate prin hotărâre nu mai pot fi puse în discuție de parti decât din perspectiva motivelor de desființare a hotărârii arbitrale și în sensul că intra în autoritatea de lucru judecat, fără altă formalitate și se aduce la îndeplinire de bunăvoie de partea împotriva căreia s-a pronunțat.

(2) Asistentul arbitral al litigiului are obligația de a comunica părților sentința arbitrală în termen de 5 zile de la data redactării.

(3) Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

ART. 59. Executarea sentinței arbitrale

Hotărârea arbitrală constituie titlu executoriu și, după învestirea cu formulă executorie, se execută silit întocmai ca o hotărâre judecătorească.

ART. 60. Desființarea hotărârii arbitrale

(1) Hotărârea arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul dintre motivele prevăzute în art. 608 din Codul de procedură civilă:

- a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;
- b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule ori inoperante;
- c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;
- d) partea a lipsit la termenul la care au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;
- e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut la art. 567, deși cel puțin una dintre părți a declarat că înțelege să invoce caducitatea, iar părțile nu au fost de acord cu continuarea judecății, potrivit art. 568 alin. (1) și (2);
- f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut ori a dat mai mult decât s-a cerut;
- g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării ori nu este semnată de arbitri;
- h) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii;
- i) dacă, după pronunțarea hotărârii arbitrale, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională legea, ordonanța ori o dispoziție dintr-o lege sau dintr-o ordonanță care a făcut obiectul acelei excepții ori alte dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare.

(2) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

(3) Renunțarea la acest drept se poate face însă după pronunțarea hotărârii arbitrale.

(4) Acțiunea în anulare poate fi introdusă, sub sancțiunea decăderii, în termen de o lună de la data comunicării hotărârii arbitrale, direct la Curtea de apel în circumscripția căreia a avut loc arbitrajul și căreia i se va trimite dosarul litigiului de îndată ce s-a primit solicitarea prin grija Secretariatului Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

ART. 61. Scoaterea cauzei de pe rol

(1) În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele reguli, acesta va fi înștiințat în scris despre obligațiile ce îi revin, acordându-i-se un termen de 10 zile pentru aducerea lor la îndeplinire, fiindu-i comunicate și consecințele neconformării.

(2) Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se scoate de pe rol prin rezoluția președintelui sau a vicepreședintelui Tribunalului de Arbitraj Judiciar, iar acțiunea arbitrală se suspendă, fără a se restitui taxele plătite.

ART. 62. Perimarea cererii de arbitrare

(1) Cererea de arbitrare se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de 1 an.

(2) Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate.

(3) În ambele cazuri, președintele sau vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar fixează termen și dispune citarea de urgență a părților, precum și întocmirea de către Secretariatul Tribunalului de Arbitraj Judiciar a unui **referat asupra actelor de procedură în legătură cu perimarea.**

(4) Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic în persoana unui membru al Colegiului desemnat de președintele sau de vicepreședintele Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

(5) În cazul în care tribunalul arbitral a fost constituit și litigiul se află în curs de soluționare, perimarea se pronunță de tribunalul arbitral în componența stabilită.

(6) Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că adresa nu a fost cunoscută ori partea s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau refuză primirea ori se constată lipsa oricărei persoane la domiciliul sau la sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare prin afișare la ușa Secretariatului Tribunalului de Arbitraj Judiciar.

CAP. II Reguli de procedura aplicabile soluționării litigiilor arbitrale internaționale

Art 63. Litigiului arbitral internațional ii este aplicabil - **legea aplicabila procedurii arbitrale, legea aplicabila situatiei litigioase (fondului litigiului) si legea aplicabila conventiei arbitrale internaționale.**

Art . 64. Obiectul arbitrajului international

(1) Situatia litigioasa arbitrala internationala respectiv cea care s-a nascut din operatii de comert international intre subiecte de drept – persoane fizice sau juridice , avand in momentul incheierii conventiei arbitrale internationale sediul sau resedinta obisnuita in state contractante diferite

(2) Situatia litigioasa arbitrala internationala se judeca in România , daca sediul instantei arbitrale, respectiv sediul tribunalului arbitral se afla in România si daca in momentul incheierii conventiei arbitrale cel putin una din parti are domiciliul sau resedinta obisnuita (in cazul persoanei fizice), respectiv sediul (in cazul persoanei juridice), in România, judecarea situatiei litigioase avand loc cu aplicarea legii romane privind procesul arbitral international, exceptie fiind situatia in care partile au optat pentru excluderea legii romane , printr-un in scris

(3) In primul rand partile au dreptul de a stabili sediul instantei arbitrale, ele insele sau prin desemnarea institutiei permanente de arbitraj drept organizatoare a soluționării prin arbitraj a litigiului.

(4) Pot constitui obiect al arbitrajului orice litigii de natura patrimoniala ,care privesc drepturi asupra carora partile pot sa dispuna si cu privire la care legea statului pe teritoriul caruia este localizat sediul instantei arbitrale sa nu stabileasca competenta exclusiva a instantei statale

(5) In lipsa exercitarii prerogativei de catre parti, instituția permanentă de arbitraj stabileste sediul instantei arbitrale , respectiv la sediul institutiei permanente de arbitraj , iar in lipsa stabilirii de catre parti sau de catre instituția permanentă de arbitraj a sediului instantei arbitrale, acesta se stabileste de insusi tribunalul arbitral.

Art .65. Convenția arbitrala

(1) In primul rand partile sunt in drept sa determine legea aplicabila conventiei arbitrale internationale, determinare care poate fi doar directa , cu acceptare doar expres si in scris a respectivei clauze.

(2) Daca partile nu au stabilit legea aplicabila conventiei arbitrale , arbitrul stabileste legea aplicabila conventiei arbitrale, aceasta fiind cea de la sediul arbitrajului, iar in lipsa identificarii sediului arbitrajului convenția arbitrala este guvernata de legea locului incheierii conventiei arbitrale.

(3) Clauza compromisorie stipulata intr-un contract international este guvernata de legea aplicabila

contractului internațional, iar compromisul internațional este guvernat de legea sediului arbitrajului.

(4) Capacitatea subiectului de drept de a încheia convenții arbitrale internaționale este guvernată de legea națională a acestuia.

(5) Partile pot stabili în conținutul convenției arbitrale regulile de desemnare a arbitrilor, desemnarea arbitrilor fiind astfel guvernată de legea aplicabilă convenției arbitrale, în caz contrar desemnarea arbitrilor este guvernată de legea aplicabilă procedurii arbitrale.

(6) Condițiile de formă exterioară ale convenției arbitrale internaționale sunt guvernate de legea locului încheierii convenției arbitrale internaționale.

(7) Validitatea convenției arbitrale, indiferent de tipul acesteia nu poate fi contestată pe motivul nevalabilității contractului principal.

(8) Validitatea convenției arbitrale în varianta clauzei compromisorii nu poate fi contestată atât timp cât litigiul asupra fondului contractului internațional nu s-a născut încă.

ART.66. Constituirea tribunalului arbitral

(1) În ipoteza constituirii tribunalului arbitral potrivit convenției arbitrale sau manifestării subsecvente de voință, legea aplicabilă convenției arbitrale este și legea aplicabilă prevederilor referitoare la constituirea tribunalului arbitral din conținutul convenției arbitrale.

(2) Dacă partile nu au stabilit în momentul încheierii convenției arbitrale sau ulterior încheierii ei, principiile constituirii tribunalului arbitral, *lex fori* guvernează chestiunea constituirii tribunalului arbitral, respectiv tribunalul statal de la sediul arbitrajului procedează la numirea, revocarea sau înlocuirea arbitrilor, atunci când este sesizat de partea interesată, iar dacă sediul arbitrajului nu coincide cu locul arbitrajului, forul competent a dispune numirea, revocarea sau înlocuirea este cel de sediul arbitrajului.

(3) Dacă partile stabilesc în conținutul convenției arbitrale regulile cu privire la numirea, revocarea sau înlocuirea arbitrilor precum și cele privind recuzarea arbitrilor, incidentul recuzării va fi guvernat de legea aplicabilă convenției arbitrale.

(4) Dacă partile nu stabilesc în convenția arbitrală nici regulile cu privire la numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor și nici pe cele privind recuzarea arbitrilor, incidentul recuzării este guvernat de *lex fori*.

(5) Dacă în convenția arbitrală părțile au stabilit reguli privind numirea, revocarea, înlocuirea arbitrilor, însă nu au stabilit reguli privind recuzarea lor, recuzarea arbitrilor va fi guvernată de *lex fori*, iar numirea, revocarea înlocuirea arbitrilor este guvernată de legea aplicabilă convenției arbitrale.

(6) Dacă în cuprinsul convenției arbitrale părțile nu au stabilit reguli privind numirea, revocarea înlocuirea arbitrilor, dar au stabilit reguli privind incidenta recuzării, recuzarea va fi guvernată de legea aplicabilă convenției arbitrale, iar numirea, revocarea înlocuirea arbitrilor, de *lex fori*.

(7) Instanța statală română de la sediul arbitrajului se pronunță asupra recuzării prin hotărâre definitivă, iar asupra numirii, revocării, înlocuirii arbitrilor prin încheiere, care nu este supusă nici unei căi de atac, fiind astfel aplicate principiile dreptului comun al arbitrajului voluntar privat privind numirea arbitrilor, soluționarea cererii de recuzare și înlocuirea arbitrilor.

(8) Arbitrul poate fi recuzat:

a) când nu are calificarea stabilită de parti

b) când există o cauză de recuzare dintre cele prevăzute de procedura arbitrală adoptată de parti sau în lipsa de arbitri

c) când împrejurările induc o îndoială legitimă privind independent și imparțialitatea arbitrului

(9) O parte nu poate recuza un arbitru pe care l-a desemnat sau la a cărui numire a contribuit decât pentru o cauză de care a luat cunoștința după numire. Tribunalul arbitral și celalată parte trebuind a fi înștiințate fără întârziere de motivul de recuzare

Art .67. Procedura arbitrala

(1) Părțile pot stabili direct procedura arbitrală, în sensul că ele creează, generează de regulă, în conținutul convenției arbitrale, regulile de procedură arbitrală sau prin referire la regulile de procedură arbitrală ale unei instituții permanente de arbitraj ori pot supune procedura arbitrală unei legi procedurale la alegerea lor

(2) Dacă părțile nu au procedat conform celor de mai sus tribunalul arbitral stabilește procedura pe calea uneia din modalitățile de mai sus

(3) Indiferent de titularul stabilirii procedurii arbitrale internaționale sau indiferent de modalitatea propriu-zisă de stabilire a regulilor de procedură arbitrală, procedura arbitrală este guvernată de principiul egalității părților, principiul dreptului la apărare, principiul contradictorialității

(4) Legea aplicabilă procedurii arbitrale internaționale guvernează toate fazele succesive din momentul sesizării arbitrajului și până la momentul pronunțării sentinței arbitrale, însă în conținutul

conventiei arbitrale internaționale , partile pot stabili o serie de chestiuni (ex . constituirea tribunalului arbitral) , care vor fi astfel guvernate de legea aplicabila conventiei arbitrale internaționale ,nu de cea aplicabila procedurii arbitrale internaționale

(5) În arbitrajul internațional, durata termenelor prevăzute pentru soluționarea litigiului intern se dublează , prin excepție de la prevederile termenul prevăzut la alin. (4) nu se dublează , în cazul în care partea/părțile cu domiciliul în străinătate au ales un domiciliu în România unde urmează să se facă toate comunicările privind litigiul arbitral.

(6) Dacă părțile nu au convenit expres la prelungirea arbitrajului și nu a intervenit niciun motiv de prelungire a termenului prevăzut în prezentele reguli, tribunalul arbitral pronunță hotărârea în termen de cel mult 12 luni de la data constituirii.

ART. 68 Limba în care au loc dezbaterile

(1) Dacă locul arbitrajului este pe teritoriul României, dezbaterile se desfășoară în limba română sau într-o limbă de circulație internațională, în cazul în care toți arbitrii sunt străini și au ajuns la consens. În caz contrar se aplică prevederile din teza I.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui traducator

(3) Părțile pot să participe la dezbateri cu traducatorul lor

(4) În orice situație dezbaterile se desfășoară în prezența unui traducator desemnat de tribunalul arbitral.

ART 69 . Masuri provizorii

(1) Parttile pot stabili in cuprinsul conventiei arbitrale imposibilitatea dispunerii de masuri provizorii sau conservatorii de catre tribunalul arbitral, in caz contrar, atat instanta statala cat si instanta arbitrala , atat inaintea arbitrajului cat si in cursul arbitrajului pot dispune in acest sens

(2) In situatia in care partea vizata nu se supune masurii dispuse de tribunalul arbitral insusi , tribunalul arbitral poate cere concursul tribunalului competent , care aplica propria lege

(3) Dispunerea de masuri provizorii de arbitru sau judecator poate fi subordonata dării unei cautiuni adecvate

(4) In materia cautiunii arbitrale se aplica principiile cautiunii judiciare prev de art 1056- 1063 CPC coroborate cu art 1084 CPC.

ART.70. Administrarea probelor

- (1) Se realizeaza de tribunalul arbitral care solutioneaza procesul arbitral international , administrarea probelor fiind guvernata de legea procesuala romana, respective regulile de procedura arbitrala emise de institutia permanentă de arbitraj, de cpr.civ roman , precum si principiile procesuale continute in documente internaționale in materia arbitrajului , pe care România le-a ratificat
- (2) Administrarea probelor nu este posibila in fata supraarbitrului sau , cu acordul partilor in fata unui arbitru din compunerea tribunalului arbitral
- (3) Tribunalul arbitral sau partile , de acord cu tribunalul arbitral pot solicita concursul instantei statale de la sediul arbitrajului, care aplica legea procesuala romana
- (4) Daca partile au stabilit in continutul conventiei arbitrale principiile administrarii probelor, legea aplicabila conventiei arbitrale este cea aplicabila si administrarii probelor in litigiul arbitral international

Art . 71. Competenta tribunalului arbitral

- (1) Exceptia de necompetenta trebuie invocata obligatoriu in momentul procedural anterior prezentarii apararilor asupra fondului
- (2) Prerogativa Tribunalului arbitral de a decide asupra propriei competente de solutionare a litigiului are ca regim juridic legea aplicabila procedurii arbitrale
- (3) In ipoteza formularii unei cereri avand acelasi obiect , déjà pendinte intre aceleasi parti in fata unui tribunal statal sau arbitral , posibilitatea sau obligativitatea suspendarii litigiului arbitral este guvernata de legea procedurala romana , fiind aplicabile principiile suspendarii litigiului prev de art 411- 415 din CPC

Art 72 Dreptul aplicabil fondului litigiului

- (1) Tribunalul arbitral determina legea aplicabila fondului litigiului, daca aceasta nu a fost aleasa de parti
- (2) Partile pot stabili direct sau indirect legea aplicabila fondului contractului international, direct prin exprimarea vointei in cuprinsul contractului principal, fie in cuprinsul unui instrument separat , indirect prin referire la conditiile generale ale unui contract standard

(3) Dacă partile nu au determinat legea aplicabilă fondului litigiului internațional, tribunalul arbitral va proceda la stabilirea acesteia, aplicând legea considerată a fi adecvată fondului contractului internațional

(4) Fie că legea contractului a fost stabilită de partile însele, fie de tribunalul arbitral, acesta din urmă va ține seama de uzanțele și regulile profesionale

(5) Dacă partile au optat pentru instituția română permanentă de arbitraj, legea aplicabilă fondului litigiului este legea română de drept substanțial, cu condiția ca locul executării contractului internațional să fie în România, iar sediul instanței permanente de arbitraj să se afle în România

(6) În baza principiului *lex voluntatis* pot fi aplicate dispoziții de drept material din dreptul European nu numai din sistemul de drept național

(7) Statuarea în echitate este posibilă dacă există autorizare expresă a părților prin convenția arbitrală și dacă legea ce reglementează arbitrajul permite acest lucru, respectiv arbitrul nu poate înlocui cu uzanțele decât dispozițiile facultative ale legii aplicabile contractului internațional

Art 73 Hotărârea arbitrală

(1) Este pronunțată cu procedura convenită de părți, respectiv de a conveni cu privire la numărul necesar de voturi pentru pronunțarea hotărârii arbitrale

(2) Dacă partile nu stabilesc numărul necesar de voturi, hotărârea se ia cu majoritate de voturi, iar în caz de paritate prevalează votul care se realizează votului supraarbitrului

(3) Hotărârea arbitrală trebuie constatată printr-un înscris, cerința fiind îndeplinită prin scrierea în integralitate a hotărârii arbitrale - parte introductivă, considerente, dispozitiv

(4) Cerința întocmirii minutei nu este reglementată în ipoteza arbitrajului internațional

(5) Hotărârea arbitrală trebuie motivată cu excepția situației în care partile au declarat expres că ea să nu fie motivată și situația în care partile au stabilit o procedură arbitrală în care nu este obiceiul de a se motiva hotărârea și partile sau una dintre ele, nu au cerut în mod expres înainte de redactarea sentinței arbitrale, ca aceasta să fie motivată

(6) Hotărârea arbitrală trebuie datată și semnată de toți arbitrii., trebuie să cuprindă și mențiuni cu privire la locul pronunțării, regimul juridic al acțiunii în anulare fiind cel de la locul arbitrajului

(7) Hotărârea arbitrală este executorie și obligatorie de la comunicarea acestora părților

(8) Hotărârea arbitrală poate fi atacată cu acțiune în anulare în situațiile:

a. partile au stabilit în mod direct, aplicarea legii procedurale române litigiului internațional;

b. partile au stabilit indirect aplicarea legii procedural romane, respectiv au optat pentru arbitrajul institutional român;

c. partile au stabilit in mod direct locul arbitrajului in România.

(9) In cuprinsul conventiei arbitrale partile pot stabili tipul de hotarari arbitrale ce pot fi pronuntate in litigiul arbitral international, iar daca partile stabilesc imposibilitatea pronuntarii de hotarari arbitrale partiale, tribunalul arbitral nu poate pronunta astfel de hotarari

Art 74. Cheltuielile arbitrale

(1) Partile pot stabili modalitatea de suportare a onorariilor sau cheltuielilor de deplasare ale arbitrilor, in caz contrar se suporta de partea care i-a numit

(2) In ipoteza tribunalului arbitral unipersonal, onorariul si cheltuielile de deplasare ale arbitrului unic se suporta in cote egale de parti, acelasi principiu fiind aplicabil si in cazul suprarbitrului

Art 75 . Reguli procedurale arbitrale de aplicare subsidiare

Daca partile nu au stabilit direct sau indirect (prin desemnarea in calitate de organizatoare a arbitrajului a institutiei permanente de arbitraj) aspectele privind constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrala, Hotărârea arbitrală, completarea , comunicarea si efectele acesteia , aspectele mai sus mentionate vor fi solutionate prin aplicarea reglementarilor procesual civile din materia litigiului arbitral intern

Art 76 Efectele hotararii arbitrale straine

(1) Sentinta arbitrala internationala este straina daca s-a pronuntat intr-un stat strain si nu este considerata hotarare nationala in România , respectiv sentinta arbitrala s-a pronuntat pe teritoriul altui stat decat statul roman pe de o parte , respectiv sunt elemente de extraneitate semnificative , care ar conferi astfel caracter strain sentintei arbitrale pronuntate chiar pe teritoriul Romaniei, pe de alta parte

(2) Sentinta arbitrala de arbitraj international este recunoscuta si poate fi executata in România , daca diferendul poate fi solutionat pe cale arbitrala in România si daca sentinta nu contravine ordinii publice drept international privat roman

- (3) Verificarea regularitatii internaționale se realizează din oficiu de instanța statală română competentă materială și teritorială, respectiv tribunalul în raza căruia se află domiciliul, respectiv sediul celui cărui i se opune respectiva hotărâre arbitrală.
- (4) Recunoașterea hotărârii arbitrale străine se poate cere atât pe cale principală, cât și pe cale incidentală, cererea de recunoaștere întrerupând cursul prescripției dreptului de a cere executarea silită
- (5) Documentele atașate la cerere sunt Hotărârea arbitrală și convenția de arbitraj, în original sau copie, iar dacă acestea nu sunt redactate în limba română, petentul trebuie să anexeze traducerea ce trebuie să fie certificată de conformitate
- (6) Constituie impediment al recunoașterii sau executării hotărârii arbitrale străine pe teritoriul României anularea ei în statul în care sau după legea cărui a fost pronunțată, pentru motivele prevăzute de art. 1128 lit. a-e din CPC, respectiv prev. de art. 9 pct. 1 lit. a-d din Convenția de la Geneva, precum și faptul că sentința arbitrală nu a devenit încă obligatorie pentru părți sau a fost anulată ori suspendată în statul în care a fost pronunțată
- (7) Sancțiunea nerespectării regularității hotărârii arbitrale străine este respingerea în integralitate a cererii de recunoaștere sau executare
- (8) Suspendarea judecării cererii poate avea loc dacă instanței statale ce a pronunțat hotărârea arbitrală i s-a cerut anularea sau suspendarea executării hotărârii arbitrale
- (9) Dacă instanța de exequatur a dispus suspendarea procesului de exequatur, iar partea ce a formulat cererea a solicitat plata unei cautiuni, instanța poate dispune ca depunerea să fie făcută de cealaltă parte
- (10) Soluționarea cererii de recunoaștere sau executare a hotărârii arbitrale se face cu citarea părților și se termină cu darea unei hotărâri ce poate fi atacată cu apel sau se da fără citarea părților dacă din hotărâre rezultă că paratul a fost de acord cu acțiunea
- (11) Hotărârea arbitrală străină, astfel recunoscută beneficiază în România de forță probantă cu privire la situațiile de fapt pe care le constată
- (12) Instanța română de exequatur nu poate proceda la examinarea hotărârii arbitrale străine pe fondul litigiului

PARTEA A II- A

Dispozitii speciale privind arbitrajul international

ART. 77. Reguli aplicabile

In litigiile internationale se aplica, pe langa prezentele reguli, si prevederile conventiilor internationale la care România este parte.

ART. 78. Determinarea legii aplicabile

- (1) Partile sunt libere sa determine prin intelegerea lor scrisa legea aplicabila fondului litigiului.
- (2) In lipsa unei atare determinari, se aplica legea stabilita de tribunalul arbitral pe baza normelor conflictuale pertinente.

ART. 79. Durata termenelor

- (1) In arbitrajul comercial international, durata termenelor prevazute pentru solutionarea litigiului intern se dubleaza.
- (2) Daca partile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral pronunta hotararea in termen de cel mult 12 luni de la data constituirii.

ART. 80. Limba in care au loc dezbaterile

- (1) Dezbaterile litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara scrisa intre parti, dezbaterile se va face intr-o limba de circulatie internationala agreata de tribunalul arbitral.
- (2) Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfășoară dezbaterile, la cererea si pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui interpret.
- (3) Partile pot sa participe la dezbateri cu interpretul lor.

PARTEA A III-A

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 81. Intrarea în vigoare

(1) Prezentele reguli intră în vigoare la data aprobării de către Colegiul Tribunalului de Arbitraj Judiciar, astăzi, 25 iunie 2015 și se vor aplica cererilor de arbitraj înregistrate după această dată.

(2) De la data intrării în vigoare orice alte dispoziții contrare se abrogă.

ART. 82. Dreptul aplicabil

Tribunalul arbitral va aplica dreptul comun cuprins în Codul de procedură civilă, cât și dispozițiile cuprinse în Convenția europeană de arbitraj comercial internațional, încheiată la Geneva la 21 aprilie 1961, și respectiv dispozițiile Regulamentului de Arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional, adoptat la 15 decembrie 1976 (UNCITRAL) și modificat la 6 decembrie 2010, în măsura în care respectivele dispoziții nu contravin prezentelor reguli.

PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI DE ARBITRAJ JUDICIAR IAȘI

TĂRNICERIU RADU DIMITRIE

L.S.